

Beantwoording technische vragen Programmabegroting 2023

Inhoud

1.1 Technische vragen D662

1.2 Technische vragen BOB12

1.3 Technische vragen GL.....15

1.1 Technische vragen D66

D66	Vraag	Antwoord	Progr
1	Nav vraag 7 van GBO: is het mogelijk in de tabel in bijlage 1 ook kort de reden op te geven waarom er lasten zijn vervallen of verschoven tov het uitvoeringsprogramma?	De belangrijkste reden is dat door de vaststelling van de begroting in november 2022 , niet alle uitgaven met bijbehorende activiteiten reeds in het boekjaar 2023 volledig kunnen worden uitgegeven.	
2	Is het reëel dat er voor 2023 gerekend wordt met een inflatie van 2,3% wetende dat de inflatie over september ruim 14% bedraagt? Gegeven deze hoge inflatie is het reëel om met een verwachte loonstijging te hanteren van 3%? Er is hierover wel wat uitleg opgenomen bij de risicoparagraaf. De stijgende inflatie is wel meegenomen in de weerstandratio waar risico's deel van uitmaken, maar of dat voldoende realistisch is?	Door de septembercirculaire komt er vanuit het rijk een hogere bijdrage vanuit de Algemene Uitkering. Het voorstel is om € 0,8 miljoen structureel hiervoor te reserveren. Dit bedrag komt bovenop de reguliere reservering van de inflatie van 2,3 %. Daarnaast hebben we ook nog een aanvullend bedrag van € 0,3 miljoen opgenomen voor de verwachte extra uitgaven door het nieuwe energiecontract.	Alg
3	P13, Publieke gezondheid, laaggeletterdheid, In het uitvoeringsplan staat uitvoeringsplan laaggeletterdheid nog in 2022 gepland, is dit uitgesteld naar 2023?	Nee, elk jaar is er een nieuw uitvoeringsplan aangepast aan de actuele situatie. We zetten nu nog meer in op het herkennen van inwoners die laaggeletterd zijn en minder digitaal vaardig.	1
4	P14 Uitv.progr., Economie, "Zorgen voor voldoende nieuwe bedrijfskavels zodat (groeierende) bedrijven kunnen doorstromen." Worden er dan eerst leegstaande bedrijfsgebouwen/kavels benut en ingebreed, voordat er ergens wordt uitgebreid met nieuwe kavels?	In de actualisatie van de Omgevingsvisie Overbetuwe in 2023 zal - mede op basis van de Verstedelijkingsstrategie - de richting worden bepaald hoe om te gaan met uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijventerreinen.	2
5	P17, Woonadviseur, Woonadviseur: is deze voor toekomstbestendigheid en duurzaam wonen? En wordt deze ingezet voor alleen sociale huur of ook voor middenhuur of eigenaren van (goedkope) koopwoningen?	Het budget is bedoeld voor de uitbreiding van het project woonadviseur naar de gehele gemeente in 2023. De mogelijkheden voor exacte scope worden op dit moment onderzocht.	2
6	P17, Woonbeschermingsmaatregelen, Onderzoek mogelijke woonbeschermingsmaatregelen: Wordt de uitkomst aan de raad voorgelegd ten tijde van de behandeling van de Woonagenda?	Het college kan u informeren over de uitkomsten van het onderzoek en mogelijke vervolgstappen voor 2023 bij het RTGC.	2
7	P18, Wonen en mobiliteit, Er wordt gewerkt aan de actualisatie van de woonagenda. Wanneer staat de woonagenda 2.0 in de planning (inclusief woonbeschermingsmaatregelen)?	De Woonagenda is recent vastgesteld in februari 2022. We hebben verzocht om tijdens de RTGC van november met de raad te spreken over prioriteiten binnen de acties die in de agenda opgenomen zijn. Het college kan u tijdens de RTGC informeren over de uitkomsten van het onderzoek naar woonbeschermingsmaatregelen en mogelijke vervolgstappen voor 2023.	2
8	P19, Ruimtelijke ordening, Herstructurering Poort van Midden Gelderland Noord+ Verplaatsen tennisvereniging: wordt er ook	In de actualisatie van de Omgevingsvisie Overbetuwe in 2023 zal - mede op basis van de Verstedelijkingsstrategie - de richting worden bepaald hoe om te gaan met uitbreidingsmogelijkheden van de woon- en werklocaties.	2

	gesproken bij de herstructurering en verplaatsing over de mogelijkheden voor nieuwe woningen in de toekomst? Functieveranderingsbeleid staat op de agenda voor 2024 gepland, zou dit eerder kunnen (al dan niet door her prioritering met andere resultaten), het oude beleid is nota bene uit 2008!?	Herprioritering van functieveranderingsbeleid is gezien de andere werkzaamheden (afhandelen ruimtelijke initiatieven en Omgevingswet) geen optie. Dit zou alleen kunnen met tijdelijke formatie-uitbreiding.	
9	P25/27, Op pagina 25 staat "We zetten in op een laagdrempelige toegang, dichtbij inwoners, gericht op het snel en adequaat inzetten van een passende persoonlijke aanpak." maar onder 4.5 op pagina 27 staat: "We streven met het STO naar minder inzet op maatwerk en meer inzet op (collectieve) basisvoorzieningen." Dit is in beginsel tegenstrijdig.	In onze dienstverlening is dit niet tegenstrijdig. Wanneer een inwoner zich bij ons meldt met een ondersteuningsvraag betekent dit gelukkig vaak niet dat we een maatwerkvoorziening moeten inzetten. We willen dus dichtbij onze inwoners staan en hen zo goed mogelijk ondersteunen. Het liefst met zo veel mogelijk algemene voorzieningen. Wanneer het nodig is zetten we uiteraard maatwerkvoorzieningen in. Op die manier proberen we onze inwoners goed te ondersteunen tegen betaalbare kosten.	4
10	P26, Ontmoeting en verbinding, Is er een overzicht en tijdspad van al lopende initiatieven om huiskamers in te richten en welke voorzieningen zij nodig hebben?	De huidige locaties fungeren al als inloop- en ontmoetingslocatie. Het huiskamerconcept wordt door de besturen van alle locaties onderschreven. Dit concept kenmerkt zich door een betere samenwerking, kennisdeling en gezamenlijke herkenbaarheid en krijgt in 2023 gestalte.	4
11	P27, Bijzondere bijstand en energie, Wordt de bijzondere bijstand voor energiekosten (ook energietoeslag) (structureel) meegenomen in het armoedebeleid?	Nee die wordt niet structureel opgenomen in het armoedebeleid.	4
12	P27, Versterken sociale basis voor Jeugd, Op basis van de tekst in de programmabegroting wordt het doel en de inzet van middelen (700k) niet duidelijk. Komt dit plan eerst nog in de raad en zo ja, wanneer? In de richtlijn jeugdzorg toezicht gemeentefinanciën begroting is aangegeven dat gemeenten voor 2023, 2024, 2025 en 2026 dezelfde stelposten mogen opnemen als voor de extra dotatie voor jeugd van het rijk in 2022. Heeft Overbetuwe hiervan gebruik gemaakt? Hoe is dit in deze begroting verwerkt en mocht er in november meer bekend zijn wat gevolgen heeft voor de begroting, worden wij daar dan als raad over geïnformeerd?	In het raadsvoorstel voor onderwerpen voor 'Samen aan zet' is ook het onderwerp 'Visievorming over 'opgroeien en ouder worden in de gemeente Overbetuwe' opgenomen. Onze ambitie van een sterke sociale basis in Overbetuwe is in het beleidsplan Sociaal Domein uitgewerkt in doelstellingen. Komend jaar (2022 - 2023) werken we aan een aantal beleids- en uitvoeringsplannen die bijdragen aan het behalen van deze beleidsdoelen: uitvoeringsplan beschermd wonen en lokale infrastructuur GGZ, uitvoeringsplan versterken sociale basis voor Jeugd, beleidsplan en uitvoeringsplan 'Kansrijke Start', beleidsplan 18- 18+ en Lokaal gezondheidsbeleid volwassenen/senioren. Een breed ingestoken visievormend gesprek over deze onderwerpen stelt de raad beter in staat stelt om hierover kaders mee te geven – ook voor de middellange en lange termijn. Conform de richtlijn jeugdzorg toezicht gemeentefinanciën hebben wij voor 2023 t/m 2026 rekening houden met 100% van de extra inkomsten uit het Gemeentefonds zoals opgegeven in de Hervormingsagenda Jeugd. Daarnaast hebben we, conform deze richtlijn, ook rekening gehouden met een besparing op de	4

		uitgaven jeugdzorg van € 200.000 in 2024 en € 1 miljoen vanaf 2025 als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken. Over eventuele wijzigingen in de richtlijn jeugdzorg wordt u geïnformeerd. Volledigheidshalve vermelden wij dat in de septembercirculaire 2022 hierover niets is opgenomen.	
13	P32, 5.2 Participatiewet (Inkomen), Bijstand op maat: welke norm wordt er gehanteerd? (Wordt artikel 18 PW gebruikt voor normering van de hoogte van de bijstand) Of gaat het om tijdelijke vrijlating voor een x periode voor inkomsten uit arbeid?	Dat is nu nog niet bekend. Het beleid daarvoor moeten we nog formuleren. Artikel 18 Participatiewet ziet op de afstemming van de bijstand wanneer belanghebbende zich niet houdt aan de verplichtingen die deze wet met zich meebrengt. Wanneer we beleid ontwerpen voor bijstand op maat lijkt dit artikel niet van toepassing.	5
14	P32, 5.3 Onderwijshuisvesting, Doelstelling is om te komen tot kostendekkende huren van de schoolgebouwen. Hoe moet ik dit zien in verhouding tot de investeringen uit het School Huisvestingsplan en de groei in het leerlingenaantal van een aantal scholen in de gemeente?	Bij nieuwbouw wordt gekeken naar belangstelling van ketenpartners (kinderopvang) om hierin te participeren. Gebruikelijk is dat de gemeente de investering in de nieuwbouw voorfinanciert en de ketenpartner (kinderopvang) een kostendekkende huur in rekening brengt voor deze investering.	5
15	P32, 5.4 Onderwijs en zorg, Hoe worden deze extra investeringen en interventies verwerkt in de lokaal educatieve agenda en waar is deze in te zien voor de gemeenteraad?	We maken nu plannen om de Lokale Educatieve Agenda (LEA) bijeenkomsten weer op te starten. Samen met onderwijs en educatiepartners zal de lokale educatieve agenda voor de korte en lange termijn worden bepaald. Daarin worden ook de extra investeringen en interventies meegenomen. De Gemeenteraad zal worden meegenomen in en geïnformeerd over de koers die zal worden gevaren.	5
16	P33, Erfgoedplan, Hoe staat het met de aanbevelingen uit het erfgoedplan 2014? Zijn deze geëvalueerd? Wanneer wordt het erfgoedplan bijgesteld? Wanneer is er voor het laatst een monument of beschermd dorpsgezicht aangewezen? Wordt bij de verstedelijkingsstrategie nog gekeken naar wat waardvol erfgoed is en of dit erfgoed behouden moet worden?	De aanbevelingen uit het erfgoedplan zijn grotendeels overgenomen. Het een en ander is ondergebracht bij het team beleid. Hiervoor is de nota kunst cultuur en erfgoed opgesteld. Dit is de opvolger van het erfgoedplan. Evaluatie en bijstelling is hierdoor niet aan de orde. Vanuit archeologie is alles geregeld in bestemmingsplannen. Een update voor het archeologie beleid staat op de planning voor november 2022.	5
17	Opvang vluchtelingen, De informatie over verschillende groepen vluchtelingen en de consequenties daarvan is heel summier, Ik denk aan: 1) Bemensing crisisnoodopvang. 2) Bemensing extra opvang Oekraïners Verhoogde taakstelling vestiging statushouders.	We kunnen in de begroting niet of heel moeilijk beleidsvoornemens en een begroting opnemen over activiteiten die tijdelijk aard zijn of voorkomen uit een crisissituaties. Zo nodig leggen we via de tussentijdse bestuursrapportage de beschikbare budgetten en uitgaven aan de Raad ter goedkeuring voor.	5
18	P37, Digitaal en procesmatig werken, Welk systeem wordt hiervoor in gebruik genomen?	Er is een zaakstelsel, maar ook in vakapplicaties (o.a. omgevingswetapplicatie) wordt proces- en zaakgericht gewerkt	6

19	P43, Evaluatie doelstelling verbonden partijen, In de uitvoeringsnota staat deze op 2024 en in de begroting in 2023. Wordt de evaluatie herijking van de doelstellingen samen met de raad (en de partners in de samenwerking) opgepakt?	Uitgangspunt is dat dit samen met de Raad wordt opgepakt	8
20	P66, Opsomming beleidsdocumenten, Moeten alle genoemde beleidsdocumenten nog vastgesteld worden door de raad in de komende twee raadsvergaderingen?	Deels, deels zijn het uitvoeringsplannen organisatie ligt in elk geval op schema.	
21	P70, IKP OR structureel bedrag voor onderhoud en vervangingen, In 2026 is het structurele bedrag standaard 1,2 mln, samen met de structurele lasten van het MFSC en de structurele lasten van de verkabeling is dat een behoorlijke som. Uitgaande van ongewijzigde AU van het rijk in 2026 (dus geen 'gapyear'), wat is dan de verwachting voor de structurele exploitatieruimte miv 2026? Met andere woorden, zijn deze drie grote structurele lasten ook op middellange termijn te dragen voor Overbetuwe bij ongewijzigde baten?	De (structurele) meerjarenbegroting is, behoudens het bijzondere jaar 2026, sluitend. De genoemde structurele uitgaven passen derhalve binnen de bestaande kaders. Mochten zich (externe) wijzigingen voordoen, die van invloed zijn op het structurele saldo, dan zullen ook voorstellen worden gedaan om de begroting sluitend te laten zijn. Dit kan betekenen verhoging van de inkomsten, dan wel verlaging van de uitgaven.	
22	P74, Kredietrisico's: lening De Schalm, Er is een lening verstrekt aan ondernemingscentrum De Schalm van 912k. In het informatiememo van 13 september 2022 zijn wij geïnformeerd over verkoop van de aandelen. Welke invloed heeft deze verkoop op het kredietrisico?	Geen, er blijft per saldo een positief resultaat over (lening is weggestreept tegen verkoop aandelen). Mede gevolg van het feit dat er ook geen leegstand meer was.	
23	P76, Ziekteverzuim, Het ziekteverzuim is hoog en de oorzaak is niet helemaal duidelijk. Volgt er nog een nadere analyse van het hoge ziekteverzuim? En welke (extra) maatregelen worden getroffen om de oorzaken en gevolgen van het ziekteverzuim te managen?	Volgend jaar volgt er een RI&E (risico inventarisatie en evaluatie) op onderdelen	
24	P94, PO en VO school ontwikkeling en bouw (gereed 2025) 640k in 2026,	Het gaat om de PO scholen: de Elstar, Zonnepoort en de Wegwijzer en voor het VO: Lyceum Elst	
25	P98, Tekort GREX woonwagenlocatie, We nemen aan dat dit toeziet op de locatie in Elst. Hoe staat het met de locatiestudie van een tweede locatie in Overbetuwe en evt. onderzoek naar behoefte aan uitbreiding van de locatie in Elst (en zo ja op welke termijn?	Dit ziet inderdaad toe op de locatie in Elst. Het college informeert uw raad over de voortgang betreft de beide locaties in de week van 31 oktober.	
26	P98, Inrichting STO, Deze kosten zien toe op de inrichting. Enige tijd geleden waren er plannen over herziening van de	De Mozartstraat is niet meer als huisvesting voor het STO beschikbaar. Na Corona is de focus primair gericht geweest op het opstarten van onze dienstverlening in de wijken.	

	huisvesting. Ziet het college volledig af van deze plannen? Zo nee, wanneer kan de raad een voorstel hiertoe verwachten.	We werken momenteel aan een analyse van wat er nodig is voor een verdere optimalisering van onze dienstverlening aan onze inwoners. Daarbij onderzoeken we ook wat het STO en onze samenwerkingspartners hierin verder nodig hebben. Huisvesting is één van de aspecten die we hierin meenemen. We verwachten u in de loop van volgend jaar hierover verder te informeren.	
27	P103, Bestemmingsreserve Brede Scholen, Volgens het overzicht zijn er tot en met 2026 geen onttrekkingen gepland, maar wordt er wel ieder jaar 111k gestort in deze reserve. Waar is deze reserve voor bedoeld? En wanneer wordt deze wel aangesproken?	Met ingang van 2020 heeft de gemeente het beheer en onderhoud van 4 brede scholen overgenomen van de schoolbesturen. De schoolbesturen dragen hiervoor het rijksbudget over dat zij hiervoor ontvangen. De reserve wordt ingezet ter egalisatie van de kosten voor beheer en onderhoud. Daar waar er in enig jaar budget overblijft, wordt dit gestort in de bestemmingsreserve. Mocht er in enig jaar een tekort zijn, dan kan dit ten laste van de reserve worden gebracht.	
28	P104, Prognose AR, Wat moeten we verstaan onder 'restanten van claims uit voorgaande jaren (t/m 2021)?	Dit zijn de bedragen die zijn bedoeld voor werkzaamheden die nog niet uitgevoerd zijn, en waar de middelen van doorgeschoven worden naar volgende jaren.	
29	P5, Duurzaamheid, Er zijn diverse geplande resultaten voor 2023 tot en met 2025 maar in de tabel met financiële lasten zijn alleen lasten voor 2023 opgenomen. Waarom staan de baten er niet bij?	Dat kan verklaard worden uit de tabel op pagina 4, de saldi daaruit zijn overgenomen in de tabel op pagina 5.	UP
30	P5, Windturbines, College zegt over landelijk onderzoek naar gezondheidseffecten windmolens "we bekijken welke gevolgen deze regels hebben voor de lopende aanvragen" Is het de bedoeling om de nieuwe wetgeving af te wachten of worden direct lokale eisen aangepast voor de bestaande initiatieven? Er staat 15k gereserveerd voor 'Gezondheid i.r.t. windturbineparken onderzoeken: Dit onderzoek wordt toch al landelijk uitgevoerd? Waar is dit bedrag voor bedoeld? Om de gevolgen uit te werken naar lokale regels?	Het budget is bedoeld voor analyse van de nieuwe landelijke normstelling zoals die eind 2022 verschijnt. Zie verder de TIC-memo 'Informatie herijking beleidskader windparken' (dd. 18/10/2022, kenmerk 2022-046610).	UP
31	P8, Sport- accommodatiebeleid, We missen in het overzicht accommodatiebeleid en subsidiebeleid: de toezegging van de pfh om in samenhang met het accommodatiebeleid ook subsidiebeleid voor accommodaties uit te werken en voor te leggen aan de raad. Wanneer gaat dat gebeuren? In het akkoord staat dat er al in 2023 geëvalueerd wordt, is dat niet te vroeg nu er nog steeds wordt gewerkt aan de invoering? En wordt bij het subsidie en accommodatiebeleid ook nog rekening gehouden	Het Uitvoeringsprogramma (UP) is een uitwerking van ons coalitieprogramma. In het UP staan dus niet alle voorstellen en projecten waaraan de organisatie werkt. Op 29 juni heeft een RTG plaatsgevonden over het tarievenbeleid. In Q2 van 2023 ontvangt u een notitie in reactie op uw vraag om onderzocht te hebben wat de mogelijkheden zijn van compensatie van een tarief dat een relatie heeft met de kostprijs middels subsidies.	UP

	met de toezegging in 2017/2018 in een ronde tafel gesprek dat de gemeente ook overige sportverenigingen betreft in dit beleid (denk aan tennis en buitenterreinen volleybal en korfbal). Waarom is er in 2023 een onderzoek naar de capaciteit van binnensport nodig?	De evaluatie die in het UP is opgenomen heeft betrekking op de Visie op Vastgoed. Het tarievenbeleid is een van de zes pijlers uit deze visie uit 2018. Over tennisverenigingen staat in de vastgestelde Sportnota als doel: “Alle tennisverenigingen zijn geprivatiseerd en zelfredzaam. Bij uitbreiding of verplaatsing van banen is de gemeente eigenaar van de grond en de vereniging eigenaar van de banen. De gemeente verpacht de grond aan de tennisvereniging.” Daarbij hanteren wij een redelijke vergoeding. Zo houden wij de kosten voor de vereniging beperkt. In 2023 onderzoeken wij de capaciteit van de binnensport om zicht te krijgen in de demografische veranderingen in Overbetuwe, de toekomstperspectieven van verenigingen en de gevolgen daarvan voor onze binnensportaccommodaties. Dit ook in relatie met toekomstig benodigde vervanging.	
32	P8 Lokaal sportakkoord. In 2023 wordt dit ‘uitgevoerd’. Het sportakkoord is al enige tijd geleden ingevoerd en wordt toch ook al uitgevoerd, of is hier vertraging ontstaan? Waarom worden er slechts incidenteel extra gelden ingezet voor ‘coördinatie uitvoering sportakkoord (en preventieakkoord)’?	In het uitvoeringsprogramma is in de kolom ‘Jaar realisatie’ steeds het jaar opgenomen waarin het onderwerp is afgerond. En bijvoorbeeld niet wanneer er mee begonnen is. Het lokaal sportakkoord is al enige tijd in uitvoering. De middelen daarvoor komen uit een Rijksbijdrage. Deze bijdrage stopt in 2023. De middelen voor ‘coördinatie uitvoering sport- en preventieakkoord’ zijn incidenteel omdat de Rijksbijdrage voor uitvoering stopt in 2023 (sportakkoord) en in 2024 (preventieakkoord).	UP
33	P10, Verkabeling hoogspanning, De lasten van deze actie vallen buiten de meerjarenraming, maar zijn al wel bekend en zullen behoorlijk op de begroting drukken, het effect van deze lasten is echter niet doorgerekend omdat ze buiten het bestek van de begroting vallen. We nemen aan dat we in de raad niet eerder hier een besluit over nemen dan wanneer duidelijk of dit past in de begroting? En worden bij de besluitvorming ook de positieve effecten en kansen meegenomen?	De lasten komen in de begroting van 2024 wel in beeld. Dan kan de meerjarenraming voor 2027 door uw raad integraal worden afgewogen. De komende jaren werken wij aan ontwerpen voor de verkabeling en voorbereiding op uitvoering. Eventuele effecten en kansen zullen hierin worden meegenomen. Uw raad betrekken wij hierbij.	UP
34	P10, Wonen, Waar is de bijdrage van de provincie voor de verkabeling opgenomen die reeds vanaf 2022 is ontvangen terwijl de lasten pas vanaf 2027 lopen? Zijn dit ook allemaal lijnen van Alliander die verkabeld moeten worden, of zitten hier nog lijnen van TenneT bij?	De provincie heeft een bijdrage in het vooruitzicht gesteld. Deze is echter nog niet beschikbaar. De verkabeling van de hoogspanningslijnen heeft alleen betrekking op Tennet.	UP

35	P10, Wonen, “1.000 kwalitatieve en duurzame woningen te realiseren in deze raadsperiode.” Zijn ze dan daadwerkelijk gebouwd of is worden huizen meegeteld waarvoor een bouwvergunning is afgegeven?	Het is een inspanning die gericht is op realisatie. De huidige bouwproductie is gemiddeld een circa 200 woningen per jaar. Uitdaging is om dit minimaal te continueren in de wereld van krappe arbeidsmarkt, onrendabele toppen, stijgende rentes en schaarse grondstoffen.	UP
36	P11, Woonwagens, Er worden in 2023 6 plaatsen gerealiseerd, hoe staat het met het onderzoek naar en realisatie van de overige plaatsen? Zie ook vraag bij begroting hierover.	Het college informeert uw raad over de voortgang in de week van 31 oktober.	UP
37	P12, Wonen, Waarom krijgt de woonadviseur alleen in 2023 10K? Kost die in andere jaren niks?	Dit budget is bedoeld voor de uitbreiding van het project woonadviseur naar de gehele gemeente in 2023. Exacte kosten zijn afhankelijk van het uiteindelijke contract dat we met Forte Welzijn sluiten. Indien nodig kan het college in de volgende programmabegroting een voorstel doen voor aanvullend budget in het vervolg.	UP
38	P17, Dijkversterking Waal, Participatie staat gepland in 2024. 2024 is toch het jaar van uitvoering? Participatie heeft dan toch al plaatsgevonden? Welke participatie wordt hier dan bedoeld?	De participatie voor weginrichting heeft al plaatsgevonden. In tabel Resultaat is aangegeven dat participatie en realisatie van de Gastvrije Waaldijk in 2024 gerealiseerd zijn.	UP
39	P17/18, IKP OR, IKP OR staat drie keer genoemd bij de resultaten: IKP OR evalueren 2023, IKP OR actualiseren 2025, Ambities IKP OR realiseren 2026. Dit klinkt voor ons niet helemaal logisch. Graag een nadere toelichting van de tijdsvolgorde.	In 2023 wordt het in februari 2021 vastgestelde IKP OR geëvalueerd. Op basis van evaluatie vindt actualisatie van IKP OR plaats. Ambities IKPOR realiseren is een continu proces. Als einddatum realisatie is 2026 opgenomen, omdat dit de scope van uitvoeringsprogramma is.	UP
40	P18, Bloemrijke akkerranden, Is dit nieuw beleid of al opgenomen in IKP OR? Indien nieuw beleid graag toelichten waarom gemeente hier geld voor reserveert. Is hier niet ook provinciale subsidie voor?	We voeren in het kader van het landschapsbeleid al 8 jaar samen met gemeente Lingewaard, Agrarische Natuurvereniging en park Lingezegen met behulp van provinciale subsidie het akkerrandenproject uit. Hiervoor zijn eerder per subsidieperiode van 4 jaar gemeentelijke financiële middelen voor beschikbaar gesteld. Los van het gemeentelijk project is er een regeling Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLB), waaronder ook akkerrandenbeheer valt. ANLB deelnemers kunnen niet aan gemeentelijk project deelnemen, omdat er dan sprake is van dubbele vergoedingen.	UP
41	P19, Dijkversterking Waaldijk, De uitvoering staat in 2024 gepland, dat betekent toch dat de lasten met ingang van 2025 moeten worden begroot en niet in 2024?	De uitvoering vindt plaats in 2023-2024. In het financiële overzicht is daarom in 2024 een PM post opgenomen voor de invulling/realisatie van de participatiemaatregelen.	UP

42	P23, Presentie en gemeenschapsopbouw, Wat wordt met 'presentie' bedoeld?	Dit is bedoeld om onze aanwezigheid (presentie) in dorpen te vergroten en te stimuleren dat gemeenschappen (meer) verantwoordelijkheid nemen voor de kwaliteit van hun leven en leefomgeving.	UP
43	P23, Verbinding dorpsprocessen/gemeentelijke organisatie, Hiervoor worden structureel extra middelen gereserveerd, zijn dit (extra) uren ambtelijke inzet?	Dit is bedoeld voor uitbreiding formatie dorpscontactpersonen. Zij verbinden ontwikkelingen in dorpen met gemeentelijke opgaven.	UP
44	P25, Doelgroepen vervoer, inzet vrijwilligers, Kunnen we met de jaarrapportage over het sociaal domein informatie verwachten over het deze ontwikkeling loopt?	Indien door de raad gewenst, kan deze informatie worden meegenomen in de jaarmonitor sociaal domein. Op 29 november staat een rondetafelgesprek met de raad gepland over deze monitor. Hierin spreken we op verzoek van de raad over de gewenste kpi's.	UP
45	P25 Jeugdzorg, "We bieden laagdrempelige ondersteuning aan onze jeugd, zodat problemen niet groter worden. We maken daartoe een uitgewerkt plan voor structurele versterking van de sociale basis voor onze jeugd." Hiervoor wordt structureel 700k gereserveerd. Dat klinkt ons als D66 natuurlijk als muziek in de oren. Op welke momenten en op welke wijze wordt de raad bij de vorming van dit plan meegenomen?	In het raadsvoorstel voor onderwerpen voor 'Samen aan zet' is ook het onderwerp 'Visievorming over 'opgroeien en ouder worden in de gemeente Overbetuwe' opgenomen. Onze ambitie van een sterke sociale basis in Overbetuwe is in het beleidsplan Sociaal Domein uitgewerkt in doelstellingen. Komend jaar (2022 - 2023) werken we aan een aantal beleids- en uitvoeringsplannen die bijdragen aan het behalen van deze beleidsdoelen: uitvoeringsplan beschermd wonen en lokale infrastructuur GGZ, uitvoeringsplan versterken sociale basis voor Jeugd, beleidsplan en uitvoeringsplan 'Kansrijke Start', beleidsplan 18- 18+ en Lokaal gezondheidsbeleid volwassenen/senioren. Een breed ingestoken visievormend gesprek over deze onderwerpen stelt de raad beter in staat stelt om hierover kaders mee te geven – ook voor de middellange en lange termijn.	UP
46	P26, Jeugdzorg, Ook hier valt op dat de kosten sterk stijgen. Voor de uitvoering plan versterken sociale basis jeugd stijgen de kosten van € 60K in 2023 naar € 700K in 2024 en verder. Hoe is dat grote verschil te verklaren?	Om de Jeugdzorg effectief en efficiënt uit te voeren zetten we vanuit het Sociaal Team Overbetuwe in op preventie, vroegsignalering en ontschotting met het doel ondersteuning van inwoners die dat nodig hebben zo integraal mogelijk vorm te geven. We bieden laagdrempelige ondersteuning aan onze jeugd zodat problemen niet groter worden. We maken daartoe een uitgewerkt plan voor de structurele versterking van de sociale basis voor onze jeugd. Hierin zetten we vanuit het STO in op de inzet van de Praktijkondersteuner Jeugd, het jongerenwerk, het schoolmaatschappelijk werk en de samenwerking met onze partners. De stijging van de kosten in de begroting komt voort uit het structureel begroten van de hiermee gemoeide kosten.	UP

47	P28, Realisatie visie schuldhulpverlening, Waarom worden er extra kosten opgevoerd? Staan er niet ook 'opbrengsten' of beter gezegd minder lasten op bijvoorbeeld uitkeringen en zorgkosten tegenover?	De kost gaat in dit geval voor de baat uit. We willen graag dat we een meer integrale dienstverlening kunnen bieden. Daarnaast willen we nog beter dan voorheen vroegsignalering vormgeven. Dit zorgt voor hogere personele kosten. De eventuele maatschappelijke kostenbesparing valt niet eenvoudig te meten en zal pas later zichtbaar zijn wanneer we dit kunnen meten. Een directe relatie met het aantal uitkeringen valt niet te maken.	UP
48	P30, Inrichting STO/versterken sociale basis, Het plan voor de inrichting STO loopt van 2022-2025. Wanneer en hoe wordt de raad hierin betrokken? We hebben al meerdere keren als raad extra (structureel en incidenteel) geld beschikbaar gesteld voor de inrichting van het STO. Ook voor 'personele ontwikkeling, verbetering werkprocessen, ICT investeringen. Komen genoemde middelen bovenop de extra middelen die al beschikbaar gesteld zijn? Wat maakt dat deze extra middelen bovenop wat al beschikbaar gesteld nodig zijn (en is een deel hiervan loonkosten ivm structureel voorkomen van wachtlijsten)?	De in de begroting genoemde middelen voor de inrichting van het STO betreffen een eenmalige extra investering. Deze zijn nodig voor personele ontwikkeling, verbeteren van processen, digitalisering van de dienstverlening, communicatie, (juridische) organisatieontwikkeling en monitoring. Voor de versterking van de sociale basis gaat het om de structurele inzet (structureel opnemen in de begroting van bestaande praktijk) voor het screenersteam, het Interventieteam, de gedragswetenschappers, de begeleiding van volwassenen en preventie. Het voorkomen van wachtlijsten is van beide interventies een neven doel. In het raadsvoorstel voor onderwerpen voor 'Samen aan zet' is ook het onderwerp 'Visievorming over 'opgroeien en ouder worden in de gemeente Overbetuwe' opgenomen. Onze ambitie van een sterke sociale basis in Overbetuwe is in het beleidsplan Sociaal Domein uitgewerkt in doelstellingen. Komend jaar (2022 - 2023) werken we aan een aantal beleids- en uitvoeringsplannen die bijdragen aan het behalen van deze beleidsdoelen: uitvoeringsplan beschermd wonen en lokale infrastructuur GGZ, uitvoeringsplan versterken sociale basis voor Jeugd, beleidsplan en uitvoeringsplan 'Kansrijke Start', beleidsplan 18- 18+ en Lokaal gezondheidsbeleid volwassenen/senioren. Een breed ingestoken visievormend gesprek over deze onderwerpen stelt de raad beter in staat stelt om hierover kaders mee te geven – ook voor de middellange en lange termijn.	UP
49	P31, Toekomstvisie WSW-ers, Is er in de planning van deze visie rekening gehouden met de looptijd van het contract met scalabor?	Jazeker, het nieuwe contract gaat in op 1 januari 2023 voor de duur van drie jaar. Dat geeft ons de mogelijkheid om een herijkte visie te ontwikkelen.	UP
50	P33, Inzicht in kostendekkende huur, Dit inzicht is er toch al en is gepresenteerd op de RTG in september 2022?	Dit betreft specifiek de ruimten die door de (brede) scholen verhuurd worden aan derden (waaronder commerciële partijen). Dus geen verhuur aan maatschappelijke partijen en/of partners.	UP

51	P34, Onderwijskansenbeleid, Realisatie staat gepland in 2024. In hoeverre hangt dit beleid samen met eerdergenoemde 'structurele versterking sociale basis'? Op welke wijze en wanneer wordt de raad meegenomen in de totstandkoming van dit beleid?	In het raadsvoorstel voor onderwerpen voor 'Samen aan zet' is ook het onderwerp 'Visievorming over 'opgroeien en ouder worden in de gemeente Overbetuwe' opgenomen. Komende jaren (2022 - 2024) werken we aan een aantal beleids- en uitvoeringsplannen die bijdragen aan het behalen van deze beleidsdoelen: uitvoeringsplan versterken sociale basis voor Jeugd, beleidsplan en uitvoeringsplan 'Kansrijke Start', beleidsplan 18- 18+, onderwijskansenbeleid. Een breed ingestoken visievormend gesprek over deze onderwerpen stelt de raad beter in staat stelt om hierover kaders mee te geven – ook voor de middellange en lange termijn. Het onderwijskansenbeleid nemen we mee in dit gesprek.	UP
52	P34/35, Cultuur/erfgoed en toerisme, In hoeverre worden investeringen in samenhang gebracht met toerisme en het voorstel voor invoering toeristenbelasting?	Cultuur/erfgoed heeft betrekking op aanwezige 'schatten' die in stand gehouden en/of versterkt (kunnen) worden. Recreatie en toerisme betreft o.a. het bereikbaar maken en uitnodigend om die 'schatten' en andere kwaliteiten in de gemeente te bezoeken. Dit heeft een eigen post in de begroting zie 5.7 Openb. groen & (openlucht) recreatie op pagina 22.	UP

1.2 Technische vragen BOB

BOB	Vraag	Antwoord
1	Op pag. 3 wordt gesteld “Op basis van uw budgetrecht machtigt u het college om de begroting binnen deze kaders uit te voeren. Een samenvatting van de beschikbaar te stellen lasten en baten is opgenomen in de Financiële begroting, onderdeel II “Overzicht baten en lasten 2023”. Op pag. 93, 94 en 95 is per programma aangegeven wat de nagekomen financiële mutaties zijn ten opzichte van de Kadernota 2023. a. Is het voorstel (gelet op het gestelde in de leeswijzer) om zonder nadere informatie en zonder nadere raadsvoorstellen het College te machtigen om deze bedragen te besteden, zonder nadere verdeling van middelen over bijv. ambtelijke capaciteit en beleidsuitgaven? Geldt dit zowel voor 2023 als voor daarop volgende jaren? b. Is het college van mening dat bij geen enkele post als vermeld in het ‘overzicht nagekomen financiële mutaties ten opzichte van de Kadernota 2023’ op pag. 93, 94, 95 voor de uitwerking eerst de instemming van de raad op een raadsvoorstel gewenst?	a) De uitgaven en inkomsten waar aan wordt gerefereerd zijn voor het jaar 2023 onderdeel van de verschillende programma’s en worden daarnaast ook toegelicht in het uitvoeringsprogramma. Middels goedkeuring van deze begroting gaat de Raad akkoord met deze structurele uitgaven voor 2023 en latere jaren. De uitgaven en inkomsten die starten in 2024 leggen we u ter goedkeuring voor bij de begroting 2024. We werken de begroting 2023 na de raadsbehandeling nader uit. Dan weten we ook nauwkeuriger hoe bijvoorbeeld de verdeling is van de inzet van ambtelijke capaciteit en beleidsuitgaven. Als voorbeeld noemen we de middelen voor de participatie, de dorpscoördinator en de inzet in het Sociaal Team Overbetuwe. Zodra we dit inzicht hebben, zullen we uw Raad daar nader over informeren. We zullen, in lijn met voorgaande jaren, in de kadernota 2024 in ieder geval toelichten wat de mutaties in de ambtelijk formatie zijn en hoe zich dat verhoudt tot de normen van het P-budget. Volledigheidshalve vermelden wij nog dat de evaluatie van de P-norm in het voorjaar van 2023 zal plaatsvinden. b) In lijn met de beantwoording van vraag a) zullen we bij specifieke onderdelen de Raad de verschillende Beleidsnota’s ter goedkeuring voorleggen. Als voorbeeld kunnen worden genoemd de onderhoudsplannen en de Visie op Schuldhulpverlening.

2	In de begroting wordt – conform de kadernota – gerekend met een inflatie van 2,3% (imoc). In de Kernegevenstabel MEV 2023 (september 2022) wordt de imoc geraamd op 7,8% voor 2022 en op 5,9% voor 2023. - Als uit wordt gegaan van een imoc van 5,9% in plaats van 2,3%, wat betekent dit dan voor deze begroting (er vanuit gaande dat de OZB dan met 5,9% stijgt en niet met 5,9% plus 2%)?	De systematiek van de gemeente Overbetuwe is dat we de Imoc-stijging over de prijsgevoelige posten berekenen en in een stelpost opnemen. Bij de Kadernota 2023 is hiervoor € 1,2 miljoen opgenomen op basis van het Imoc percentage van 2,3%. Indien we uit zouden gaan van een Imoc percentage van 5,9% zou de stelpost uit zijn gekomen op 3 miljoen. Naast de opgenomen stelpost van 1,2 miljoen is echter in de begroting afzonderlijk nog een bedrag opgenomen van € 300.000 voor de verwachte stijging van de energieprijzen. Daarnaast wordt bij de 2^e bestuursrapportage 2022 voorgesteld om het resterende middelen uit de stelpost prijsinflatie van 2022 ad € 253.000 voor 2023 en verder te reserveren en wordt bij het raadsvoorstel voor de septembercirculaire een aanvullende reservering van € 833.000 voorgesteld. In totaliteit telt dit op tot € 2,6 miljoen. Daarnaast is in de weerstandratio aanvullend nog rekening gehouden met € 500.000 voor het risico van inflatie als gevolg van de oorlog in Oekraïne.
3	In de leeswijzer is aangegeven dat in deze begroting zoveel als mogelijk rekening gehouden is met de geschetste actuele en structurele ontwikkelingen. Hoe is/wordt in de tarieven 2023 voor het sociaal domein rekening gehouden met de zogenaamde OVA-ruimte¹²? Is dat in deze begroting verwerkt en zo ja, hoe?	Voor de prijsstijgingen in het sociaal domein is in de begroting geen uitzondering gemaakt op de gehanteerde systematiek. Deze budgetten zijn meegenomen in de berekening van de stelpost prijsinflatie op basis van het imoc percentage.
4	Wat is de stand van zaken bij de uitvoering van het raadsbesluit naar aanleiding van het Rekenkamerrapport (Be)grip sociaal domein? (NB Bij de aangenomen motie hebben wij gezien dat de status is dat er op 29 november a.s. een gesprek wordt gevoerd met een delegatie uit de raad.)	Op 29 november zal het college met de Raad hierover in gesprek gaan, overeenkomstig de toezegging van wethouder Post. Dan zal ook de voortgang van het Rekenkamerrapport aan de orde komen.
5	Wat is volgens u de afspraak tussen raad en college over het rapporteren door het College over stand van zaken bij de opvolging van rekenkamerrapporten in zijn algemeenheid? Wanneer kunnen we hier weer een overzicht van verwachten?	De Raad ontvangt jaarlijks bij het jaarverslag een overzicht van de voortgang van de Rekenkamer onderzoeken van dat afgelopen jaar. Nieuwe rapporten worden geagendeerd en besproken in de auditcommissie.

¹ <https://vng.nl/artikelen/indexatie-bij-inkoop-jeugdhulp-en-wmo-ondersteuning> en

² https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_722009_22/1/

6	In de programmabegroting zijn in meerdere hoofdstukken Beleidsindicatoren opgenomen. Zie als voorbeeld de beleidsindicatoren in Programma 2 “leefbare en bereikbare samenleving” en Programma 4 “inclusieve en participatiesamenleving”. Helaas zijn deze beleidsindicatoren niet in alle hoofdstukken opgenomen. Waar deze wel zijn vermeld, zijn deze beperkt in aantal. Bovendien zijn deze dan ook nog eens niet voorzien van relevante benchmarkgegevens van met Overbetuwe vergelijkbare gemeenten. a. Waarom heeft het college niet in ieder hoofdstuk de relevante beleidsindicatoren opgenomen? b. Waarom heeft het college in ieder hoofdstuk alleen beleidsindicatoren opgenomen van onze gemeente en deze uitsluitend vergeleken met landelijke data?	a) Op grond van de BBV zijn de zgn. verplichte indicatoren opgenomen. Deze waren gekoppeld aan de programma-indeling zoals we die kenden. Door de wijziging van de programma-indeling zijn de indicatoren opnieuw toegewezen aan een programma. Hierdoor kan het voorkomen dat een programma geen verplichte indicatoren kent. Wel zijn in elk programma de relevante doelstelling en resultaten opgenomen. b) We volgen de richtlijnen van de BBV t.a.v. de vergelijking met andere gemeenten. Indien de Raad aanvullende indicatoren relevant vindt of een andere vergelijking gewenst vindt, kan zij hiertoe besluiten.
---	--	--

1.3 Technische vragen GL

GL	Vraag	Antwoord
1	Met betrekking tot het realiseren van woonwagendplaatsen: 1. Welke mogelijkheden zijn er om het proces van het realiseren van woonwagendplaatsen te versnellen? 2. Welke kosten gaan gepaard met die mogelijkheden?	U ontvangt in de week van 31 oktober een informatiememo over de voortgang. Deze gaat ook in op de kosten en (vervolg)proces.
2	In het informatiememo raad van februari 2022 met kenmerk 2021-011750 wordt een aantal concrete aanbevelingen gedaan om het dierenwelzijn in onze gemeente te verbeteren. Er wordt echter ook gesteld dat er geen budget of capaciteit is om dit op te pakken. Vraag: Hoeveel budget is nodig om deze aanbevelingen uit te voeren? Graag beantwoorden per aanbeveling, ervan uitgaande dat de raad deze aanbeveling overneemt.	Het informatiememo stelt dat van de 40 aanbevelingen die de dierenbescherming doet er 29 al zijn uitgevoerd of niet van toepassing zijn in Overbetuwe. Voor de overige 11 geldt dat het aan de raad is om keuzes te maken ten aanzien van verschillende onderwerpen. Deze kaders en randvoorwaarden kunnen de start zijn van het opstellen van beleid. Binnen de tijdsspanne voor beantwoording van de technische vragen is het niet mogelijk om per aanbeveling aan te geven welk budget nodig is voor uitvoering. Op dit moment is er geen bestaand budget of capaciteit om een beleidstraject op te pakken.
3	In het Uitvoeringsprogramma staat: 'Vanuit de fietsagenda krijgen de volgende trajecten prioriteit: Fietspad Linge Oost, Zeegstraat-Heterensestraat en Polderstraat' (blz 12). Welke concrete werkzaamheden zijn hiervoor opgenomen in de Programmabegroting 2023? Waar gaan fietsers in 2023 al iets merken van deze werkzaamheden?	Wij zijn begonnen met planvoorbereiding van deze trajecten en verwachten deze in 2023 in uitvoering te nemen. Soms is grondaankoop en/of een bestemmingsplanwijziging nodig voor de uitvoering kan starten.
4	Over inwonerp participatie: Heeft Overbetuwe kaders opgesteld in tijd en geld voor participatietrajecten met het niveau co-creatie? Mochten deze kaders er niet zijn, welke kosten zouden ermee gemoeid zijn om deze kaders op te stellen?	Niet veel projecten of (beleids)trajecten geïnitieerd vanuit de gemeente zijn geschikt om in co-creatie uit te voeren. Een te kiezen participatieniveau maakt onderdeel uit van kaders en uitgangspunten die de raad mee kan geven en vaststellen. Beleid hiervoor is vastgesteld in de Interactievevisie en het participatiebeleid. Voor de plannen in de Uitvoeringsagenda is in tijd en geld rekening gehouden met participatietrajecten.